ROMEINSE BIJEENKOMST VOORBIJ: WANNEER WORDT ER ECHT GELUISTERD NAAR LHBTIQ+-KATHOLIEKEN?

De bijeenkomst in het Vaticaan over tien jaar Amoris laetitia is afgesloten. Paus Leo XIV komt later terug op de resultaten. Maar wat betekent dit voor homoseksuele en andere lhbtiq+-katholieken? Voorlopig is er nog geen concrete verandering aangekondigd.

Van 7 tot en met 14 oktober 2026 kwamen vertegenwoordigers van de Rooms-Katholieke Kerk in het Vaticaan bijeen om stil te staan bij tien jaar *Amoris laetitia*, de apostolische exhortatie van paus Franciscus over liefde, huwelijk en gezin. Tijdens de bijeenkomst stond de vraag centraal hoe de Kerk gezinnen beter kan begeleiden in een samenleving die voortdurend verandert.

De gesprekken benadrukten het belang van luisteren, dialoog en pastorale nabijheid. Voor homoseksuele en andere lhbtiq+-katholieken blijft echter een belangrijke vraag openstaan: leidt deze bereidheid om te luisteren ook tot meer erkenning en gelijkwaardigheid binnen de Kerk?

Paus Leo XIV komt later terug op de resultaten

Op 13 oktober publiceerde paus Leo XIV een boodschap aan de deelnemers van de bijeenkomst. Hij bedankte hen voor hun inzet en gaf aan dat hij de resultaten van de gesprekken zou bestuderen en op een later moment zijn eigen reflecties zou geven.

De paus moedigde de deelnemers aan hun ervaringen en inzichten verder te delen binnen hun bisschoppenconferenties en bisdommen. Daarmee onderstreepte hij het belang van voortgaande dialoog en betrokkenheid bij het leven van de lokale geloofsgemeenschappen.

De boodschap is een vervolg op de oproep van de paus om aandachtig te luisteren naar gezinnen en de vragen waarmee zij in de huidige samenleving worden geconfronteerd.

Toch is het belangrijk onderscheid te maken tussen een oproep tot luisteren en concrete veranderingen in het kerkelijke beleid. In zijn gepubliceerde boodschap kondigde de paus geen specifieke beleidswijziging aan voor homoseksuele of andere lhbtiq+-katholieken.

De inhoudelijke betekenis van de bijeenkomst voor hun positie binnen de Kerk blijft daarmee vooralsnog open.

Luisteren voordat er geoordeeld wordt

Tijdens de afsluitende persconferentie benadrukte aartsbisschop Charles Scicluna van Malta het belang van luisteren voordat er wordt geoordeeld. Ook werd aandacht gevraagd voor pastorale begeleiding en voor de veranderingen waarmee gezinnen en relaties in de hedendaagse samenleving te maken hebben.

Dat zijn belangrijke uitgangspunten. Mensen en gezinnen kunnen immers niet uitsluitend worden begrepen vanuit algemene regels of theoretische beschouwingen. Hun persoonlijke ervaringen, omstandigheden en geloofsbeleving verdienen eveneens aandacht.

Voor de Stichting RK Homo-Emancipatie is juist dit uitgangspunt van groot belang.

Ook homoseksuele en andere lhbtiq+-katholieken maken deel uit van de Kerk. Zij hebben hun eigen geloofsverhalen, relaties, zorgen en verwachtingen. Hun ervaringen horen daarom thuis in gesprekken over liefde, relaties, seksualiteit en de toekomst van de katholieke geloofsgemeenschap.

Maar worden zij ook daadwerkelijk gehoord? En is er voldoende ruimte om openlijk te spreken over de gevolgen die de kerkelijke leer en pastorale praktijk voor hun leven hebben?

Dat zijn vragen waarop een algemene oproep tot luisteren nog geen volledig antwoord geeft.

En de positie van lhbtiq+-katholieken?

In de officiële terugblik op de bijeenkomst wordt de positie van lhbtiq+-katholieken niet als afzonderlijk onderwerp uitgewerkt. Ook is in de geraadpleegde officiële berichtgeving geen concrete toezegging gevonden om de kerkelijke leer over homoseksualiteit of de positie van homoseksuele relaties te veranderen.

Dat betekent niet dat de ervaringen van lhbtiq+-katholieken tijdens de gesprekken helemaal niet aan bod zijn gekomen. Wel betekent het dat we op basis van de gepubliceerde resultaten niet kunnen concluderen dat hun positie binnen de Kerk daadwerkelijk is veranderd.

Voor veel homoseksuele katholieken blijft de spanning tussen hun geloof, hun seksuele oriëntatie en de officiële kerkelijke leer een dagelijkse realiteit.

Zij willen niet alleen pastorale aandacht ontvangen wanneer zij moeilijkheden ervaren. Zij willen ook dat hun liefde en relaties serieus worden genomen en dat zij zich zonder voorbehoud als volwaardige leden van hun geloofsgemeenschap kunnen beschouwen.

Dat vraagt om meer dan vriendelijke woorden. Het vraagt om een open gesprek over waardigheid, erkenning, uitsluiting en de plaats die lhbtiq+-gelovigen binnen de Kerk innemen.

Van pastorale aandacht naar daadwerkelijke erkenning

Tien jaar geleden bood *Amoris laetitia* een belangrijke aanleiding om opnieuw na te denken over de manier waarop de Kerk mensen en gezinnen begeleidt. Paus Franciscus benadrukte daarin het belang van aandacht voor concrete levenssituaties en van pastorale onderscheiding.

De bijeenkomst in Rome heeft deze discussie opnieuw onder de aandacht gebracht. De nadruk op luisteren en dialoog biedt mogelijkheden om verder te praten over de ervaringen van mensen die zich niet altijd door de Kerk erkend voelen.

Voor lhbtiq+-katholieken is het echter van belang dat deze aandacht niet beperkt blijft tot individuele begeleiding.

Echte erkenning betekent ook dat hun verhalen serieus worden genomen bij gesprekken over de kerkelijke leer en de praktijk van geloofsgemeenschappen. Het betekent dat de Kerk bereid is te onderzoeken waar haar handelen mensen buitensluit en wat nodig is om hen volwaardig bij het kerkelijke leven te betrekken.

Daarbij gaat het om concrete vragen. Kunnen homoseksuele gelovigen en hun partners zich welkom voelen in hun parochie? Is er ruimte voor hun relaties en hun geloofservaringen? En zijn kerkelijke leiders bereid te luisteren naar kritiek op de manier waarop homoseksualiteit binnen de Kerk wordt benaderd?

Deze vragen verdienen een open en eerlijke behandeling.

De volgende stap ligt bij de Kerk

Paus Leo XIV heeft aangekondigd dat hij de resultaten van de bijeenkomst zal bestuderen en later met eigen reflecties zal komen. Die aangekondigde reflecties zijn van belang voor het verdere verloop van de discussie over het katholieke gezinsbeleid.

Het is daarom belangrijk om te blijven volgen welke conclusies het Vaticaan uiteindelijk trekt en of daarin ook aandacht komt voor de positie van homoseksuele en andere lhbtiq+-katholieken.

Vooralsnog is er geen concrete beleidswijziging aangekondigd. Het zou dan ook voorbarig zijn om de bijeenkomst te presenteren als een doorbraak voor de homo-emancipatie binnen de Rooms-Katholieke Kerk.

Tegelijkertijd biedt de nadruk op luisteren een aanleiding om de Kerk aan haar eigen uitgangspunten te houden. Als de ervaringen van gelovigen werkelijk serieus worden genomen, moeten ook de ervaringen van mensen die zich niet volledig geaccepteerd voelen een plaats krijgen in het gesprek.

Homo-emancipatie binnen de RK Kerk blijft noodzakelijk

De Stichting RK Homo-Emancipatie blijft zich inzetten voor een Rooms-Katholieke Kerk waarin homoseksuele en andere lhbtiq+-gelovigen zich geaccepteerd, gewaardeerd en volwaardig betrokken weten.

Een Kerk waarin mensen hun geloof en hun seksuele oriëntatie niet tegenover elkaar hoeven te plaatsen. Een Kerk waarin homoseksuele gelovigen niet alleen worden gehoord, maar waarin ook hun liefde, relaties en persoonlijke ervaringen serieus worden genomen.

De bijeenkomst in Rome heeft het belang van luisteren en pastorale begeleiding opnieuw benadrukt. Of dit ook leidt tot meer erkenning en gelijkwaardigheid voor lhbtiq+-katholieken, zal moeten blijken uit de verdere stappen die het Vaticaan zet.

De bijeenkomst is voorbij, maar het gesprek over de plaats van lhbtiq+-katholieken in de Kerk is dat niet.

Werkelijk luisteren begint bij het serieus nemen van mensen. De volgende stap is laten zien wat dat in de praktijk betekent.